

Examenul de bacalaureat național 2019
Proba E - b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

MODEL

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. Vershelyzet: cím és szöveg összefüggésében

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. az esti természetbe helyezi a megjelenített szituációt, helyszín a kert, konkrét tér, időmegjelölés; a három pont a merengést készíti elő, a leírás kevésbé konkrét) 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont

b. A vers hangulata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. erős hangulatiság, elégikus, idilli, rezignált hangulat; a csend csobog – halk patak metaforikus kép jelentése, a két szereplő – szomorú fűzfák hasonlat jelentése; retorikai kérdés többjelentése, három pont szerepe, áthajlásos sorok, impresszionisztikus hatások) 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont

c. Zeneiség eszközei és hangulatiság

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. akusztikai hatást keltő elemek: csend rokon értelmű szavai, hangutánzó szavak; rímek, hangszimbolika: mély hangok, alliterációk, időmértékes verselés: trochaikus lejtés, ereszkedő ritmus beletörődést sugall) 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont

5 pont

d. Szerelmi élmény bemutatása

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. idilli, együttállgatás bensőséges élménye, többes szám első személyben való megszólalás, természet – ember egysége; vágy a pillanat, a boldogság megörökítésére; lemondás az óhajtott mondatban) 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont

5 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont
Összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

BÁRMILYEN, A JAVÍTÓKULCS TÓL ELTÉRŐ HELYES VÁLASZ MAXIMÁLIS PONTOT ÉR.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

- a. **Érvek azonosítása a szövegben** **5 pont**
b. **Információk azonosítása a szövegben, a szöveg megértésére utaló, érvényes válasz megfogalmazása** **5 pont**
c. **A szövegtípus megnevezése (érvelő-meggyőző – 2 pont), indoklás (3 pont)** **5 pont**
d. **A tartalmi követelmények betartása** **5 pont**
Az érvelés követelményeihez való igazodás **5 pont**
Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

BÁRMILYEN, A JAVÍTÓKULCSTÓL ELTÉRŐ HELYES VÁLASZ MAXIMÁLIS PONTOT ÉR.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- a. **a választott epikus mű műfaji sajátosságai** **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz **5 pont** (pl. *Jókai: Az arany ember* – társadalmi, romantikus regény, lineáris, előre haladó történetalakítás, kalandos epizódok, váratlan fordulatok, metonimikus és metaforikus összefüggések; a nagy történet különböző történetekből épül fel, szervezőelve az ellentét, két világ; regény kezdete és zárata – cselekményszervező elem; időtlenség; elbeszélő mindentudó, szubjektív, szemtanú; *Móricz: Sárarany* – paraszt-, társadalmi, egzisztenciális regény, példázat: az Ember története, sárrá és arannyá hasadása; ellentétező technika, nyílt – zárt tér, évszaktoposz cselekményszervező szerepe: nyár – tél; elbeszélői és szereplői szölamok keveredése, szabad függő beszéd; *Kosztolányi-regények*: realista, lélektani, egzisztenciális regény, metonimikus és metaforikus történetalakítás – *Édes Anna*: mottó, keretfejezetek, szóbeszéd, késleltetés, sűrítés, legendásítás, szövegszerűség, lélektaniség; regény térbeli sokszínűsége, tagoltsága, szimbolikus terek, történelmi tér, idő, pontos időmegjelölések, gyakorító elbeszélésmód; *Pacsirta*: summázatok és fejezetek közti ironikus viszony, levél; sárszegi világ kietlensége, reménytelensége, nyomorúsága, Vajkay család egyetlen hete; elbeszélő mindentudó, mindentudása megkérdőjeleződik, korlátozott tudású, elhallgatás), érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

- b. **a műbeli család(ok) jellemzése** **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz **5 pont** (pl. *Jókai: Az arany ember* – Brazovics család: kapitalista, kereskedő magatartás, úrgazdag típus, érdekviszonyok, elidegenedés, tisztelethiány, szeretetlenség; Timár - Tímea: megghiúsult család; Timár – Noémi: romantikus családi idill, gyerek; *Móricz: Sárarany* – Turi Dani megtagadja családjá mentalitását; elidegenedett kapcsolatok; Turi Dani – Erzsi, gyerekek: az önmegvalósító szándék szétfeszíti a családi kohéziót; gyűlölet - szeretet, hűség - hűtlenség, más nyelven beszélnek, nem értik egymást, a nő kettős szerepe: visszahúzó és megtartó erő, tisztaság, férfi: teremtő erő; *Kosztolányi: Édes Anna* – Vizi Kornél és Angéla: elidegenedés; elbeszélés egymás mellett, képmutatás: férje mások jelenlétében, pl. ha Movisztart kell kihívni, szólítja Angyálnak, Angéla, mintegy jóvátéve szeretetlenségét, hűtlenségét, mások előtt igazolja ezzel a gondoskodó férj szerepét, szerepjátékok, érdekkapcsolatok: Patikárius Jancsi; *Pacsirta*: Vajkay család: házasságuk kudarcra vénlányuk csúnyasága, sikertelen élete, emiatt érzett szégyen, tehetetlenség; torzul, elidegenedik kapcsolatuk; embertelenség, szeretethiány), érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

- c. **a kommunikáció szerepe az emberi kapcsolatokban** **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz **5 pont** (pl. *Jókai: Az arany ember* – mesélés, mítoszteremtés, titkok: elhallgatás - elmesélés, belső monológ, levél; *Kosztolányi: Édes Anna* – beszélő nevek, kiüresedett kommunikáció, képmutatás a Vizi-házaspár között, a tudatalatti tartalmak, álmok, gesztusok előtérbe kerülése, nyelvi-kulturális-rangbeli elszigeteltség, ellentétezés, szerepjáték, irónia, kibeszélés, hallgatás, az igazság viszonylagossága; *Pacsirta*: a szereplők értik és félreértik egymást, minderről az elbeszélő közvetítésében értesülünk, a

Probă scrisă la limba și literatură maghiară maternă

MODEL

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Barem de evaluare și notare

párbeszédekben elhangzó szavaknak, kijelentéseknek más az értelme, a súlya, a jelentősége a jelenet résztvevői számára. Arról, ami nem hangzik el - a reakciókról, a gondolatokról, az érzésekről -, az elbeszélő belső nézőpontú közléseiből értesülünk, hallgatások, sírások), érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

d. értékrendek ütközése

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága **5 pont** (pl. Jókai: Az *arany ember* – társadalom/természet törvényei; morális értékek: hűség – hűtlenség, közösség normáihoz igazodó – másság; külső – belső megítélés; bűn – bűnhődés, arany ember motívum, arany – ember kettéhasadása; Móricz: *Sárarany* – morális értékek: hűség – hűtlenség, közösséggel kapcsolatos értékek: gazdag – szegény; hagyományos paraszti – modern gondolkodás; megismeréssel kapcsolatos: gondolkodó lény – ösztönök által irányított én; Kosztolányi: *Édes Anna* – közösséggel kapcsolatos: felszínes kapcsolatok – magány; bőbeszédűség – kommunikációhiány, megértés – félreértés, látszat – valóság, szerepjátékok, úr – cseléd viszony; morális értékek: embertelen bánásmód – humánus, ártatlan – bűnös; *Pacsirta* – P. és a színésznő magatartása közti különbség: erkölcsös – erkölcstelen, életélvező, csúnyaság – szépség; P. – szülei: látszat – valóság, keresztényi részvét, mártírszerep terhei, szenvedés fájdalmas vállalása - dionüszoszi vágyak, társasági élet örömei, vitalitás, szabad élet, bűntudat; szeretet – gyűlölet; freudi elfojtás, fegyelmezettség, nemesség – hisztérikus kitörés szégyenként megélése), érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása **5 pont**, összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása **4 pont**, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **3 pont**, helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat **2 pont**, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra* **1 pont**.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

BÁRMILYEN, A JAVÍTÓKULCSTÓL ELTÉRŐ HELYES VÁLASZ MAXIMÁLIS PONTOT ÉR.